

LITERATURA

Els efectes devastadors de l'assetjament psicològic

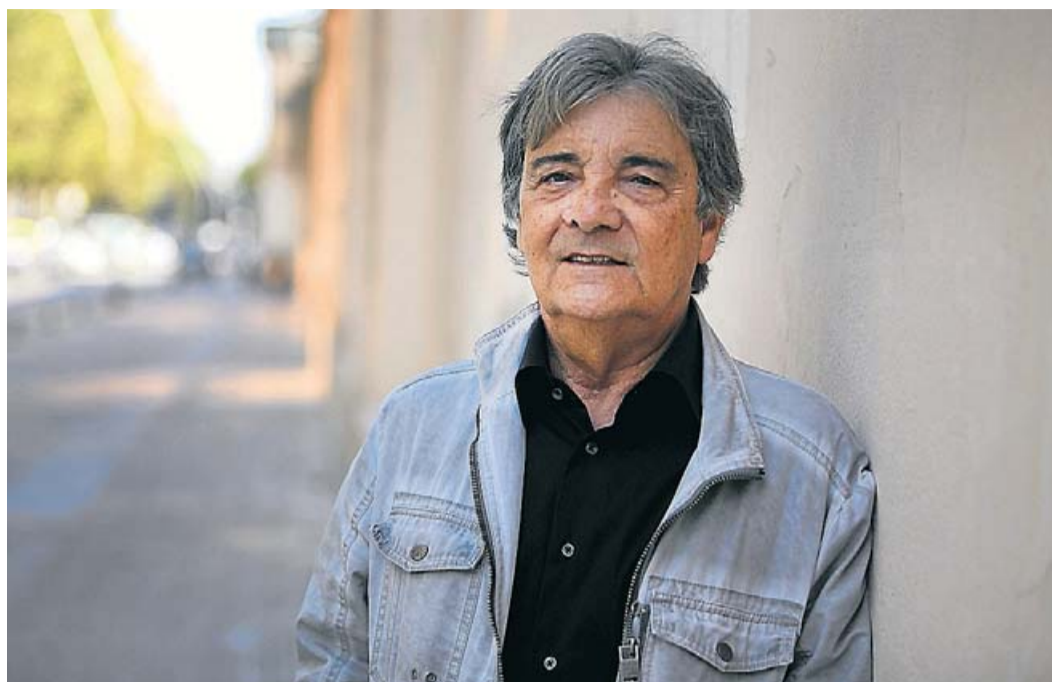
El poeta i arquitecte Quim Español debuta com a novel·lista amb 'Francesca'

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

"No crees el que vols. El personatge, la Francesca, té vida pròpia i és qui governa", diu Quim Español (*Girona*, 1945). La protagonista de *Francesca* (Edicions de 1984), la primera novel·la d'aquest professor d'arquitectura i poeta, no s'esborra fàcilment de la memòria del lector. Orfena de mare i amb un pare absent, viu en un lloc idíl·lic, una masia envoltada d'un bell paisatge, i amb uns avis molt cultes que se l'estimen molt. Té un gran talent per a la música i és feliç creant-ne amb el seu violí. Però tot es capgira quan entra com a segon violí a la Filharmònica de Barcelona i és víctima de l'assetjament d'un director d'orquestra mediocre. Español, que fa 40 anys que dona classes d'arquitectura, assegura que ha viscut molt de prop casos d'assetjament psicològic. "Els efectes són devastadors, les estranyes reaccions que provoquen als afectats són insòlites i més greus del

que realment se sospita", diu l'autor. La novel·la, però, no només gira a l'entorn de la música i de la destrucció que pot provocar l'enveja, sinó també sobre l'implacable pas del temps, el declivi familiar i la pèrdua de tot allò que creïem que sempre estaria allà. "Hi ha l'odi al geni, la bellesa i la vellesa, i la decadència d'una família que és un reflex de la decadència d'una casta social", assegura Español.

Francesca és el debut com a novel·lista d'Español, que va guanyar el premi Carles Riba amb *Ultra-leugers*, el 1994, i els Jocs Florals amb *70 poemes, Nadir i altres nits*, el 1998. L'autor confessa que va escriure la novel·la en tan sols quatre mesos i que mai va mirar el guió que havia escrit prèviament. La seva formació com a poeta però també com a arquitecte -fa molt de temps que dona classes sobre la construcció de la forma-, es plasmen també a la novel·la. "És un relat cronològic clar però hi he introduït alguns artificis, el que en cinema en diuen MacGuffins, punts

cecs, personatges d'altres novel·les que s'infilten, diàlegs entre el narrador i els seus personatges..." Reconeix que precisament fa allò que els teòrics literaris diuen que no s'ha de fer mai, com ara que el narrador sigui alhora un personatge. "Des dels 17 anys que escric poesia i aquesta obsessió meva per la poesia ha tenyit alguns fragments", admet.

La música també ressona per tota la novel·la, una de les altres obsessions de l'autor. "Hi estic obsedit des de fa molts anys, vaig estudiar

El poeta i arquitecte Quim Español ha viscut molt de prop casos d'assetjament psicològic. ACN

composició", explica Español, que debuta com a novel·lista a punt de fer 75 anys: "Els arquitectes som homes d'acció, dibuixem i anem a les obres, però quan no podem actuar, patim i escrivim", argumenta.

Sobre el seu pas a la novel·la, cita Paul Auster: "Necessitem desesperadament que ens expliquin històries, més que el menjar, perquè quan ens expliquen històries és una forma d'ordenar la realitat i d'il·luminar el caos de les nostres vides". I afegeix: "És la catarsi de la tragèdia, que deia Aristòtil".

ART

Descobreixen un Botticelli als magatzems d'un museu gal·lès

ARA
BARCELONA

El Museu Nacional de Gal·les té una pintura que, fins fa poc, creia que era una imitació de Sandro Botticelli (Florència, 1445-1510). Es tracta d'una pintura que mostra la Verge amb el Nen Jesús a la falda i que pertanyia a la filantropa gal·lesa Gwendoline Davies (1882-1951). Ha sigut el conservador Simon Gillespie qui, després de netejar el quadre i analitzar-lo, ha arribat a la conclusió que és un original de Botticelli. Gillespie detalla que, en canvi, el paisatge que hi ha darrere un arc a l'esquena de les figures és fals. L'hauria afegit, segons l'expert, un falsificador del segle XX. El museu, però, ha dit que mantindrà aquest paisatge afegit segles després. La notícia es va divulgar en el programa *Les obres mestres perdudes del Regne Unit*, que emet la cadena britànica BBC 4.

La pintura va ser cedida per Davies al museu i s'hi ha estat prop de 70 anys, però a partir d'ara serà exposada al públic. Les anàlisis que s'hi han fet, amb modernes tècniques de fotografia d'infrarojos, també revelen que hi ha un rostre masculí ocult amb les marques d'estil de l'artista italià. "Quan vaig veure per

La Verge i Jesús són de Botticelli, el paisatge és fals. MUSEU NACIONAL DE GAL·LES

primera vegada la pintura al museu em va sorprendre l'extraordinària bellesa del rostre de la verge", destaca Bendor Grosvenor, presentador del programa de la BBC. "Malgrat l'excés de pintura, part de l'obra em recordava la creació més famosa de Botticelli, *El naixement de Venus*. Ara estic convençut que Botticelli va ser una part important de la creació de l'obra".

SONS DE LA MEMÒRIA EL BORN CCM Activitat 2 Tardor 2019
Un cicle d'activitats musicals al voltant de la memòria

GHOST BOX SHOWCASE 23 NOVEMBRE 2019
Ghost Box

20:30
PYE CORNER AUDIO
(Live!)

19:00
JULIAN HOUSE
(dj set + films)

18:00
Conversa JULIAN HOUSE I ARNAU HORTA

EL BORN CCM eufonic
elbornculturalmemoria.barcelona.cat eufonic.net

ENTRADA GRATUÏTA